

Élia — Nomer Telulas

Patang puluh enem

Jeff Pippenger

2023-10-19

Ing artikel sadurungé kita nyelarasaké Élia karo sajarah 1798 tekan 1844. Élia lumebet ing sajarah iku kanthi pralambang nalika William Miller ditangèkaké kanggo martakaké pawarta malaékat kapisan. Randhané Sarépta nggambaraké pasamuwan kang setya sing lagi nglumpukaké rong galih kayu, utawa rong bangsa kang bakal dadi siji bangsa ing tanggal 22 Oktober 1844.

Lan kandhaa marang wong-wong mau, Mangkene pangandikaning Pangéran Allah: Lah, Aku bakal njupuk bani Israèl saka ing antarané bangsa-bangsa liya, menyang ngendi waé padha lunga, lan Aku bakal nglumpukaké wong-wong mau saka saben sisih, lan nggawa wong-wong mau bali menyang tanahé dhéwé. Lan Aku bakal ndadèkaké wong-wong mau dadi bangsa siji ana ing tanah, ana ing gunung-gunung Israèl; lan siji ratu bakal dadi ratu tumrap wong-wong kabèh; lan wong-wong mau ora bakal dadi rong bangsa menèh, uga ora bakal kapérang dadi rong karajan menèh babar pisan. Uga wong-wong mau ora bakal najisaké awaké menèh nganggo brahalané, utawa nganggo barang-barangé kang nistha, utawa nganggo sakèhé panerak-paneraké; nanging Aku bakal nylametaké wong-wong mau saka sakèhé papan panggonané, ing ngendi wong-wong mau wus padha nglakoni dosa, lan Aku bakal nucèkaké wong-wong mau; mangkono wong-wong mau bakal dadi umat-Ku, lan Aku bakal dadi Allahé. Lan Dawud abdi-Ku bakal dadi ratu nguwasani wong-wong mau; lan wong-wong mau kabèh bakal duwé pangon siji; wong-wong mau uga bakal lumaku manut paukuman-Ku, lan ngreksa pranatan-pranatan-Ku, sarta nindakaké iku. Lan wong-wong mau bakal manggon ana ing tanah kang wis Dakparingaké marang Yakub abdi-Ku, papan panggonané para leluhurmu; lan wong-wong mau bakal manggon ana ing kono, yaiku wong-wong mau, lan anak-anaké, lan turuné anak-anaké, ing selawas-lawasé; lan Dawud abdi-Ku bakal dadi pangérané ing selawas-lawasé. Kajaba iku Aku bakal damel prasetyaning katentreman karo wong-wong mau; iku bakal dadi prasetya langgeng tumrap wong-wong mau; lan Aku bakal netepaké wong-wong mau, lan ngakehaké wong-wong mau, lan ngedegaké pasucèn-Ku ana ing tengah-tengahé wong-wong mau ing selawas-lawasé. Tarub-Ku uga bakal ana bebarengan karo wong-wong mau; iya, Aku bakal dadi Allahé, lan wong-wong mau bakal dadi umat-Ku. Lan bangsa-bangsa liya bakal sumurup yèn Aku iki Pangéran kang nucèkaké Israèl, manawa pasucèn-Ku ana ing tengah-tengahé wong-wong mau ing selawas-lawasé. Ezekiel 37:21–28.

Ana sawetara berkah sing dingertèkaké déning Ezekiel minangka prakara-prakara sing dijanjèkaké marang kaloro teken iku, yaiku rong bangsa sing dadi satunggal bangsa. Kita bakal miwiti kanthi nimbang papat saka berkah-berkah mau sing wis ditandhani déning Sister White minangka papat “rawuh,” lan kabèh iku kawujud ing wektu sing padha, yaiku

tanggal 22 Oktober 1844.

“Rawuhipun Kristus dados Imam Ageng kita dhateng papan ingkang Mahasuci, kagem panyucèning pasamuwan suci, kados ingkang kaandharaken wonten ing Daniel 8:14; rawuhipun Putraning Manungsa dhateng ingkang Sepuhing Dina, kados ingkang kasajèkaken wonten ing Daniel 7:13; lan rawuhipun Gusti dhateng Pedalemanipun, kados ingkang kapratelakaken déning Maleakhi, punika sadaya minangka katrangan bab prastawa ingkang sami; lan punika ugi kagambaraken déning rawuhipun panganten kakung dhateng pestaning palakrama, kados ingkang dipunandharaken déning Kristus wonten ing pasemon bab sepuluh prawan, ing Matius 25.” The Great Controversy, 426.

“Rawuhipun” ingkang kapisan ingkang dipunrujuk déning Sister White punika, inggih punika rawuhipun imam agung kanggé “eresiking pasucèn,” ingkang badhé kalampahan ing pungkasanipun kalih èwu tigang atus taun. Ayat punika maringi wangsulan tumrap pitakenan wonten ing Daniel wolu ayat tigang welas ingkang takon, “Suwéné pira wahyu punika ngenani kurban sadina-dina, lan panerak ingkang ndadosaken sepi, ngantos pasucèn lan wadyabala sami dipunsepak-sepak ing ngandhap suku?” Ayat patbelas nedahaken bilih eresiking pasucèn badhé dipunwiwiti ing pungkasanipun kalih èwu tigang atus taun. Ezekiel ngandika bilih Gusti Allah badhé “mundhut para putraning Israel saking antawisipun para bangsa kapir, ing pundi kemawon tiyang-tiyang punika sampun tindak, lan badhé ngempalaken tiyang-tiyang punika saking sedaya sisih, ... lan bangsa ingkang sampun kapundhut punika boten badhé ngregedi malih dhirinipun” awit Gusti Allah badhé “ngresiki tiyang-tiyang punika: mekaten tiyang-tiyang punika badhé dados umat-Ku, lan Ingsun badhé dados Allahipun.”

Ing tanggal 22 Oktober 1844, “rawuh” kaping kalih ingkang dipunsebat déning Sister White punika, inggih punika kasampurnaning Daniel pasal pitu, ayat tigalas, ingkang nedahaken bilih Putraning Manungsa badhé rawuh dhateng Sang Sepuhing Dinten, kanggé nampi karajan. Yehezkiel ngandika bilih Gusti Allah “bakal ndadèkaké wong-wong iku dadi siji bangsa ana ing tanah, ana ing gunung-gunungé Israèl; lan siji ratu bakal dadi ratu tumrap wong-wong mau kabèh.” Yehezkiel nggambaraken Kristus minangka Raja kanthi nama “Dawud,” nalika piyambakipun ngandika bilih “abdi-Ku Dawud bakal dadi ratu ana ing ngatasé.” Piyambakipun ugi nedahaken bilih Kristus, minangka Dawud, badhé dados “pangon siji” tumrap wong-wong mau lan bilih “abdi-Dawud-Ku” ugi “bakal dadi pangéran tumrap wong-wong mau ing salawas-lawasé.” Miturut tegesipun, satunggaling ratu mbutuhaken gelaripun minangka ratu, lan piyambakipun mbutuhaken panguwaosan kanggé dipunwastani lan para warga saking karajanipun. Manawi boten wonten warga, boten badhé wonten karajan.

Aku sumerep ing wahyu-wahyu bengi, lan lah, ana sawijining kang kados Putraning Manungsa rawuh kaliyan méga-méga ing langit, sarta sowan marang Panjenengané Kang Sepuhing Dinten, lan Panjenengané iku kaasta nyedhak ing ngarsané. Lan marang Panjenengané diparingaké panguwasa, kaluhuran, lan karajan, supaya sakehing bangsa, para bangsa, lan basa padha ngabekti marang Panjenengané: panguwasané iku

panguwasa langgeng, kang ora bakal sirna, lan karajané iku karajan kang ora bakal katumpes. Daniel 7:13, 14.

“Rawuhipun” ingkang kaping tiga ingkang dipunwedharaken déning Sister White punika nalika Kristus, minangka “utusaning prejanjian,” kanthi ndadak rawuh dhateng Pedalemanipun kagem nyucekaken para putranipun Lewi. Yéheskèl ngandika bilih Kristus “badhe nyucekaken piyambakipun: mila piyambakipun badhe dados umat-Ku, lan Aku badhe dados Allahipun,” lan bilih “salajengipun” Panjenenganipun badhe damel “prejanjian katentreman kaliyan piyambakipun,” ingkang “badhe dados prejanjian langgeng.” Prejanjian punika badhe kalampahan nalika Allah “netepaken” “papan suci”-Nya “ing satengah-tengahipun,” lan bilih “bangsa-bangsa kapir badhe mangertos bilih Aku, Pangeran, ingkang nucèkaken Israèl, nalika papan suci-Ku wonten ing satengah-tengahipun.”

Lah, Ingsun bakal ngutus utusan-Ku, lan dhèwèké bakal nyawisaké dalan ana ing ngarsan-Ku; lan Pangéran, kang kokgolèki, bakal dumadakan rawuh ing Pedalemané; iya Utusaning prejanjian, kang kokrèmèni: lah, Panjenengané bakal rawuh, mangkono pangandikané Pangéraning sarwa tumitah. Nanging sapa kang bisa tahan marang dina rawuhipun? lan sapa kang bakal tetep jejeg nalika Panjenengané ngatingal? awit Panjenengané kaya geni kang nyaring, lan kaya sabuné tukang ngumbah lawon; Lan Panjenengané bakal lenggah kaya wong kang nyaring lan nyucekaké slaka; lan Panjenengané bakal nyucekaké para putrané Lèwi, lan ngresiki wong-wong mau kaya emas lan slaka, supaya padha nyaosaké pisungsung marang Pangéran kanthi kabeneran. Banjur pisungsungé Yéhuda lan Yérusalèm bakal dadi karsa kang mranani marang Pangéran, kaya ing dina-dina biyèn, lan kaya ing taun-taun kang kapungkur. Maleakhi 3:1-4.

Utusan sing nyawisake dalan tumrap Kristus, “utusaning prejanjian” ing sajarah taun 1798 nganti 1844, yaiku Élia, kaya kang kaawakaké déning William Miller. Nalika Kristus dumadakan rawuh ing Padalemané, Panjenengané nucèkaké “para putrané Léwi” kaya “genining wong nyemarakake logam.”

“Rawuhipun” sanès ingkang kalampahan ing tanggal 22 Oktober 1844, inggih punika rawuhipun pangantèn kakung. Kaping kalih Yéhezkièl netepaken bilih bangsa ingkang kasawijèkaké saking kalih tongkat badhé dados “umat”-Nya Gusti Allah, lan bilih Panjenenganipun “badhe dados Allahipun.” Prastawa punika katindakaken lumantar palakrami. Ing tanggal 22 Oktober 1844, papat wangsit ingkang kalampahan, ingkang dipun sebat déning Sister White, sedaya punika dipun tengeri déning paseksènipun kalih tongkatipun Yéhezkièl.

Élia nggambarake utusan kang nyawisake dalan tumrap Utusan prejanjian. Kristus netepake Yohanes Pembaptis minangka utusan kang nyawisake dalan tumrap rawuhipun kang kapisan. Sister White netepake William Miller minangka Élia, lan Miller nyawisake dalan tumrap rawuhipun Kristus minangka “imam agung,” “Putraning manungsa,” “Utusan prejanjian,” lan “pangantèn lanang.”

Sawisé telung taun lan setengah, Élia teka saka Sarepta, papan panjenengané manggon bebarengan karo randha lan anaké lan dhawuh marang Akhab supaya nglumpukaké sakèhé Israèl menyang Karmèl. Yéhezkièl ngandika manawa para bangsa liya bakal sumurup yèn Allah iku Allah, nalika Panjenengané nempataké papan suci-Nya ana ing tengahing bangsa kang kasawijèkaké saka loro teken iku. Ing Gunung Karmèl Élia ngandika marang Israèl supaya milih manawa Allah iku Allah utawa Baal iku Allah, nanging panjenengané nempataké pitakonan mau ora mung ing konteks sapa Allah kang sejati, nanging uga ing konteks sapa nabi kang sejati.

Élia banjur sowan marang sakèhé wong akèh mau lan ngandika, “Suwéné pira manèh kowé padha mangu-mangu ing antarané rong panemu? Manawa Pangéran iku Allah, mèlua Panjenengané; nanging manawa Baal, mèlua dhèwèké.” Nanging wong akèh mau ora mangsuli tembung siji waé. Banjur Élia ngandika marang wong akèh mau, “Aku, ya aku dhéwé waé, isih kari dadi nabi Pangéran; nanging para nabi Baal ana patang atus sèket wong.” 1 Para Raja 18:21, 22.

Sakèhé Israèl, kalebu Akhab, padha mangertèni yèn Allahé Élia iku Allah, nalika geni tumurun saka swarga lan ngentèkaké kurbané Élia. Tumuruning geni ing Gunung Karmèl nandhani nalika Allah ngedegaké pasucèné ana ing satengahing bangsa kang kawangun saka rong teken. Kaélokkan geni ing Gunung Karmèl mbuktèkaké yèn Allah iku Allah, lan Baal iku allah palsu.

Mujijat ing Sarepta, nalika Élia ngebrah awaké ing ndhuwur putrané randha sing wus mati kaping telu, mbuktèkaké marang wong wadon iku yèn Élia iku wongé Allah, lan mujijat ing Karmèl nindakaké prakara kang padha. Ora mung geni ing Karmèl mbuktèkaké yèn Allah iku Allah, nanging uga nedahaké yèn Élia iku nabi sejatiné Allah, béda karo para nabi Baal lan para nabi ing grojogan-grojogan. Ing sajarah taun 1840 nganti 1844, Miller lan para pengikuté Miller kabuktèkaké minangka para nabi sejati, béda karo para nabi palsu saka Protestantisme murtad, kang ing sajarah iku piyambak wus nyatakké yèn wong-wong mau iku para putri Yézèbel.

Élia ing Gunung Karmèl nggambarake pakaryan ngenali sungu Protestan sejati, awit karajan kaping nem ing wangsit Kitab Suci, yaiku kéwan bumi ing Wahyu telulas, nduwèni sungu Protestanisme lan sungu Republik, lan pamaréntahané lagi waé wiwit ing taun 1798. Ing taun 1798, ing pungkasan telung setengah taun pamaréntahané Izébèl, Élia rawuh saka Sarépta kanggo mratélakaké bedané kanthi cetha greja endi kang dadi sungu Protestanisme ing kéwan bumi mau.

Randhané Sarepta iku lagi lumaku saka sajarahé Tiatira menyang panggihing palakrama, ing kono randhané bakal kasirnakaké. Anaké lanang kang kawungokaké manèh iku nglambangaké wong-wong sing dipatèni déning Izebel sajroning telung taun lan setengah mangsa paceklik. Loro teken sing lagi diklumpukaké kanggo geni iku yaiku loro kulawargané Israèl nyata sing kudu dikumpulaké dadi siji bangsa, lan bangsa mau yaiku Israèl rohani. Randha mau arep nggunakaké loro teken mau kanggo ngurubaké geni, kang

kalakon ing Karmèl lan ing tanggal 22 Oktober 1844, nalika utusaning prejanjian nucèkaké para putrané Lèwi kanthi “geni panyaring.”

Geni punika pralambanging kecurahanipun Roh Allah, ingkang kalampahan wonten ing Karmel lan wonten ing Pambengoking Wengi Tengah ingkang puncakipun dumugi tanggal 22 Oktober 1844.

Lan nalika dina Pentakosta wus genep tekané, wong-wong mau kabèh padha nglumpuk ana ing sak panggonan kanthi sarujuk ati. Lan dumadakan ana swara saka swarga, kaya swaraning angin gedhé kang banter nggegirisi, lan swara mau ngebaki sak omah ing kono wong-wong mau padha lenggah. Banjur ana ilat-ilat kapérang kaya geni kang katon marang wong-wong mau, lan mandheg ana ing saben wong siji-sijiné. Lan wong-wong mau kabèh kapenuhan Roh Suci, sarta wiwit padha guneman nganggo basa-basa liyané, kaya déné Roh maringaké marang wong-wong mau pangandika. Para Rasul 2:1-4.

Pangesokake Roh iku nggambarake pawartaning sawijining pesen, lan randha iku arep ngurubake geni, supaya dheweke bisa nyawisake panganan kanggo dipangan, kang uga minangka sawijining pesen.

Lan aku banjur marani malaékat iku lan kandha marang dhèwèké, “Wènèhana aku kitab cilik iku.” Dhèwèké banjur ngandika marang aku, “Jupuken lan panganan nganti entèk; kitab iku bakal gawé wetengmu pait, nanging ana ing tutukmu bakal legi kaya madu.” Lan aku njupuk kitab cilik iku saka tangané malaékat mau lan banjur dakpangan nganti entèk; ana ing tutukku leginé kaya madu; nanging bareng wis dakpangan, wetengku dadi pait. Wahyu 10:9, 10.

Piwulang kang enggal dipratelakaké déning Akhab marang Izebel yaiku yèn Allahé Élia iku Allah kang sajati, amarga Akhab lagi waé nyeksèni Allahé Élia mangsuli lumantar geni. Piwulang kang enggal kabukak ing tanggal 22 Oktober 1844 yaiku piwulangé malaékat katelu. Ing salah siji kahanan, piwulang kang digawa déning Akhab utawa piwulangé malaékat katelu ndadèkaké Izebel nesu banget.

Nanging kabar saka wetan lan saka lor bakal ngganggu panjenengané; mulané panjenengané bakal maju kanthi bebendu gedhé kanggo numpes lan ngrampungaké karusakaning akèh wong. Daniel 11:44.

“Pawarta saka sisih wetan lan lor” ing kitab Daniel nggambarake pekabaran sing ndadèkaké ratu saka lor murka, yaiku Izebel, lan dheweke miwiti panganiaya pungkasan ing sajarahing bumi. Pekabaran iku digambarake déning pawartané Akhab marang Izebel, lan déning tekane pekabaran malaékat katelu nalika pambukaning pangadilan ing taun 1844.

Lan Akhab nyaritakaké marang Izébel samubarang kabèh kang wis ditindakaké déning Élia, lan uga kepriyé anggoné wis nyédani kabèh para nabi mau nganggo pedhang. Banjur Izébel ngutus utusan marang Élia, pangucapé: Muga-muga para allah nindakaké mangkono marang aku, malah luwih abot menèh, manawa sesuk ing wektu kaya mengkéné aku ora ndadèkaké nyawamu padha karo nyawané salah siji saka wong-wong mau. 1 Para Raja 19:1, 2.

Elia, minangka sawijining pralambang, dipratélakaké lumantar kurun wekdal ara-ara samun wiwit taun 538 nganti 1798. Banjur ing taun 1798, Elia muncul ing sajarah minangka William Miller. Ing taun 1844, Elia nimbali geni saka panguwuh Midnite Cry mudhun saka swarga. Banjur ing taun 1863, Elia lan piwulangé ditampik. Piwulangé iku piwulangé Musa bab “pitung kaping,” sing uga dipralambangaké déning piwulang bab rong tekené Ezekiel. Panglumpuking rong teken mau ing pungkasaning panyebarané iku minangka piwulang bab randha ing Sarepta, lan randha iku nglumpukaké rong teken mau sadurungé nyawisaké panganan.

Miturut James lan Ellen White, Adventisme Millerit dados Adventisme Laodikea ing taun 1856, lan nalika sawisé iku wong-wong mau nampik pesen Élia bab “pitu kaping” Musa ing taun 1863, wong-wong mau nyingkiraké kamampuan logis kanggo mangertèni tambahing kawruh ngenani “pitu kaping” sing Allah wus ngupaya arep ngetokaké ing taun 1856 (liwat wolung artikel Hiram Edson sing durung rampung). Kanthi logika, wong-wong mau kapeksa wiwit mbubrah sistem dhasar kayektèn sing para malaékat mimpin William Miller kanggo ngrakité. “Watu” pisanan sing ditemokaké déning Miller iku watu dhasar sing bakal dadi sandhungan tumrap Adventisme Laodikea sajroning sajarahé kabèh. Penampikan marang watu kayektèn sing kapisan iku ngasilaké kawutanané Laodikea, sawijining gejala sing bisa ditambani, nanging arang digolèki.

Panyucèning padaleman suci sing kawiwitan tanggal 22 Oktober 1844, nyakup panyucèn tumrap “balatentara” kang wus katindhès lan katapak mudhun bebarengan karo papan suci ing Daniel 8:13. Balatentara iku dipralambangaké déning “rong kayu” kang diklumpukaké déning randha ing Zarephath kanggo geni. Rong kayu iku yaiku rong brayat saka Israèl kuna kang nyata. Efraim lan Yehuda kang nyata, kudu diklumpukaké dadi siji bangsa kasukman, lan disucèkaké déning utusan prejanjian nalika pambukaning pangadilan. Rong bangsa iku yaiku “balatentara” kang wus katapak mudhun.

Janjiing Yéhezkièl yaiku bilih Gusti Allah badhé “mundhut para anak Israèl saking ing antaraning para bangsa kapir, ing pundi waé wong-wong mau sampun tindak,” lan badhé “nglumpukaké wong-wong mau” “lan ndhatengaké wong-wong mau dhateng tanahipun piyambak.” Tanah Israèl ing teges harfiah yaiku tanah kamulyan, utawi tanah prasetya, utawi Yéhuda. Tanah kamulyan kasukman ing taun 1798, yaiku tanahing kéwan bumi sungu kalih ing Wahyu pasal tigelas.

Ing dina nalika Aku ngacungaké asta-Ku marang wong-wong mau, kanggo ngetokaké wong-wong mau saka tanah Mesir menyang sawijining tanah kang wus Dakpilihaké kanggo wong-wong mau, kang lubèr karo susu lan madu, yaiku kamulyaning sakehing tanah.... Nanging Aku uga ngacungaké asta-Ku marang wong-wong mau ana ing ara-ara samun, yèn Aku ora bakal nglebokaké wong-wong mau menyang tanah kang wus Dakparingaké marang wong-wong mau, kang lubèr karo susu lan madu, yaiku kamulyaning sakehing tanah. Ezekiel 20:6, 15.

Loro omah Israel kang nyata manggon ana ing tanah sing dadi “kaluhuraning sakehing tanah,” yaiku tanah kang “mili” “susu lan madu.” Nalika loro omah Israel kang nyata iku

diklumpukaké bebarengan dadi Israel rohani, wong-wong mau dijanjèkaké bakal diselehaké ana ing tanahe dhéwé. “Tanah kaluhuran” rohani iku papan ing ngendi gerakan para Millerit ing wiwitan lan gerakan satus patang puluh papat ewu ing pungkasan dumunung sajrone pamaréntahaning kéwan bumi. Gerakan sing makili satus patang puluh papat ewu iku mung bisa diadegaké ana ing tanahé kéwan bumi. Sawijining gerakan sing ngakoni minangka gerakané malaékat katelu saka tanah liya endi waé iku palsu, amarga Alpha lan Omega tansah nggambaraké pungkasan lumantar wiwitan.

“Sihe rahmat lan berkahing Allah sing tanpa tandhing wis kawutahaké marang bangsa kita; bangsa iki wis dadi tanah kamardikan lan kamulyaning saindenging bumi. Nanging tinimbang mbalèkaké panuwun marang Allah, tinimbang ngormati Allah lan angger-anggeré, wong-wong sing ngaku dadi Kristen ing Amerika malah wis kabuboni déning kumingsun, srakah, lan rumangsa cukup ing awaké dhéwé. ...”

“Wektuné wis tekan nalika pangadilan rubuh ana ing dalan-dalan, lan kaadilan ora bisa mlebu, lan wong kang nyingkir saka piala ndadèkaké awaké dhéwé dadi mangsa. Nanging astané Pangéran ora cekak nganti ora bisa nylametaké, lan kupingé ora abot nganti ora bisa ngrungokaké. Bangsa Amerika Sarékat wis dadi umat kang diparingi sih karsa; nanging nalika wong-wong mau matesi kamardikan agama, nyerahaké Protestantisme, lan maringi papan marang kapapaan, ukuran kaluputané bakal kebak, lan ‘murtad nasional’ bakal kacathet ana ing kitab-kitab swarga. Asilé saka murtad iki bakal dadi karusakan nasional.” *Review and Herald*, May 2, 1893.

Daniel pasal wolu, ayat telulas lan patbelas nedahaké pangidak-idaké papan suci lan wadya. Wadya iku yaiku loro kulawarga Israel harfiah. Yerusalem katindhes sajroning sewu rong atus sewidak taun jaman Peteng.

Lajeng kaparingaké marang aku sakepeng glagah kang kados teken; lan malaekat punika jumeneng, ngandika: Tangia, lan ukura Pedalemané Allah, lan mesbèhé, sarta para kang ngabekti ana ing njeroné. Nanging plataran kang ana ing sanjabaning Pedaleman iku aja kokukur, lan aja kalebon ing itungan; awit iku kaparingaké marang para bangsa liya: lan kutha suci bakal dipidak-pidak déning wong-wong mau patang puluh loro sasi. Wahyu 11:1, 2.

Yokanan ing pasal kaping sewelas saka Kitab Wahyu diprentah supaya ngukur ora mung Padaleman Suci, nanging uga “wong-wong kang padha nyembah ana ing kono.” Kanthi cara profetik, Yokanan dipapanake ing tanggal 22 Oktober 1844, nalika dheweke diprentah supaya ngukur Padaleman Suci lan para panyembah kang ana ing kono.

Lan aku njupuk kitab cilik mau saka tangané malaékat iku, banjur dakpangan nganti entek; lan ana ing tutukku legi kaya madu; lan sanalika sawisé dakpangan, wetengku dadi pait. Wahyu 10:10.

Ing ayat kaping sepuluh saka bab sepuluh kitab Wahyu, Yokanan nglambangaké kuciwaning ati kang pait tanggal 22 Oktober 1844, lan sawisé iku piyambakipun enggal diprentah supaya ngukur papan suci lan uga bala pasukané. Pokok pitakon ing Daniel bab wolu ayat

kaping telulas iku bab diinjak-injaké papan suci lan uga bala pasukané. Yokanan mratelakaké marang kita bilih “para bangsa liya” bakal “ngidak-idak” “kutha suci” sajroning “patang puluh loro sasi.” Patang puluh loro sasi iku telung setengah tauné Élia. Iku jaman peteng wiwit 538 nganti 1798. Kanthi ngadeg sacara kenabian ing tanggal 22 Oktober 1844, Yokanan diprentah supaya ninggal plataran lan “aja ngukur iku, amarga iku wus kaparingaké marang para bangsa liya, lan kutha suci bakal padha diidak-idak déning wong-wong mau patang puluh loro sasi.”

Nalika Yohanes didhawuhi ngukur “padaleman suci, lan misbyah, lan wong-wong kang padha nyembah ana ing jerone;” miturut tembung ing Daniel wolu ayat telulas, dhèwèké didhawuhi ngukur panggonan suci lan bala. Manawa Yohanes didhawuhi ‘ora’ ngetung sèwu rong atus suwidak taun, mula dhèwèké kudu ngukur wiwit taun 1798 nganti ing titik panggonané ing taun 1844. Taun 1798 nganti 1844, manawa diukur, nglambangaké patang puluh nem taun. Wiwitané patang puluh nem taun iku ana ing taun 1798, nalika “pitung mangsa” Musa tumrap omah Israèl sisih lor kasampurnakaké. Pungkasané patang puluh nem taun iku ana ing taun 1844, nalika “pitung mangsa” Musa tumrap omah Israèl sisih kidul kasampurnakaké. Pangukuré Yohanes padha karo patang puluh nem taun. Angka patang puluh nem nglambangaké padaleman suci. Gusti Yésus ngandika: bubaraké padaleman suci iki, lan sajroning telung dina Aku bakal ngedegaké manèh; nanging wong-wong Yahudi kang seneng mbantah padha ngendika yèn padaleman suci iku diadegaké sajroning patang puluh nem taun.

Gusti Yésus mangsuli lan ngandika marang wong-wong mau, “Bubrahna Padaleman Suci iki, lan sajroning telung dina Aku bakal ngedegaké manèh.” Wong-wong Yahudi banjur padha matur, “Padaleman Suci iki dibangun patang puluh nem taun lawasé, lan apa Panjenengan bakal ngedegaké manèh sajroning telung dina?” Nanging Panjenengané ngandika bab padalemaning badané piyambak. Yokanan 2:19–21.

Gusti Yesus ngagem dagingé Adam sawisé Adam tiba, kanthi kabèh karusakan warisané, supaya maringi tuladha manawa kita bisa ngalahaké kaya Panjenengané wus ngalahaké. Adhedhasar paseksi rong seksi, mulang manawa dagingé Kristus ora ngandhut karusakan warisan saka patang èwu tauning dosa iku tegesé nyebarake anggur Babil, awit mulang manawa Kristus ora nampani kaapasan warisan mau iku minangka piwulang pokok ing Katulik.

Lan saben roh kang ora ngakoni manawa Gusti Yesus Kristus wus rawuh ana ing daging, iku dudu saka Allah; lan iki roh antikristus, kang bab iku kowe wus krungu manawa iku bakal rawuh; lan saiki iki iya wus ana ing donya. 1 Yokanan 4:3.

Amarga wis akèh wong nasaraké mlebu ing donya, yaiku wong-wong kang ora ngakoni yèn Gusti Yésus Kristus wis rawuh ing sajroning daging. Wong kang kaya mangkono iku wong nasaraké lan antikristus. 2 Yohanes 1:7.

Padalemaning badané Kristus iku ya padalemaning badané saben manungsa.

Kristus boten wonten ing kaanan ingkang sauntung mekaten wonten ing ara-ara samun ingkang sepi nalika nglampahi godhaning Satan kadosdene Adam nalika piyambakipun kagodha wonten ing Eden. Putraning Allah andhap-asor marang Sarira-Nipun piyambak lan ngasta sipating manungsa sasampunipun bangsa manungsa kesasar patang ewu taun saking Eden, lan saking kaananing kasektena lan kabeneranipun ingkang asal. Dosa sampun maringi tandha-tandha ingkang nggegirisi tumrap bangsa manungsa sajroning abad-abad; lan karusakan jasmani, budi, lan moral ngrebet wonten ing salebeting kulawarga manungsa.

“Nalika Adam diserang déning sang panggodha ing Eden, dhèwèké isih tanpa reregeding dosa. Panjenengané madeg ana ing kakuwataning kasampurnané ana ing ngarsaning Allah. Kabèh organ lan kabisaning kaanané padha tuwuh kanthi padha, lan kaimbangané selaras.”

“Kristus, ing ara-ara samun panggodhan, ngadeg ana ing panggonané Adam kanggo nanggung ujian sing gagal ditahan déning Adam. Ing kéné Kristus ngalahaké marga saka wong dosa, patang èwu taun sawisé Adam mbalikaké gejeré marang pepadhangé omahé. Kapisah saka ngarsané Allah, kulawarga manungsa wis saya adoh, saben turun-temurun salajengipun, saka kasucèn, kawicaksanan, lan kawruh asli sing diduwèni Adam ing Eden. Kristus nanggung dosa-dosa lan kakiranganing bangsa manungsa kaya kahanané nalika Panjenengané rawuh ing bumi kanggo nulungi manungsa. Marga saka bangsa manungsa, kanthi kalemahaning manungsa kang wus tiba ana ing Panjenengané, Panjenengané kudu ngadhepi panggodhan-panggodhané Iblis ing sakehing bab kang lumantaré manungsa bakal diserang.” Selected Messages, buku 1, 267, 268.

Ing Yohanes pasal loro Kristus ngandika bab badané piyambak minangka padaleman suci, lan padaleman badané iku badan manungsa kanthi cacat lan kamerosotan sajroning patang ewu taun kalemahan sing saya numpuk. Padaleman manungsa sing dirujuk déning Kristus iku katata saka patang puluh nem kromosom. Nalika Musa munggah ing Sinai kanggo nampani angger-anggering Toret lan piwulang kanggo ngedegaké padaleman suci, dhèwèké ana ing gunung patang puluh nem dina. Ezekiel nyebut Kristus masang padalemané ana ing “tengah-tengah”ing loro kayu iku. Mangsa wektu wiwit pungkasaning pitung wektu karajan lor lan karajan kidul sing diparentahaké marang Yohanes supaya diukur iku patang puluh nem taun, lan iku makili “tengah-tengah” utawa mangsa wektu ing antarané taun 1798 lan 1844. Sajroning patang puluh nem taun iku, Yesus ngedegaké padaleman rohani sing bakal enggal dipanucèkaké nalika Panjenengané rawuh minangka utusaning prejanjian. Minangka utusaning prejanjian, Panjenengané bakal nulis angger-anggeré ana ing manahing umaté. Angger-angger iku dilambangaké déning loro loh. Loh kang kapisan nduwèni papat dhawuh, loh kang kapindho nduwèni enem dhawuh. Karo bebarengan, loro mau makili cacah patang puluh nem.

Penglumpukan Israel rohani wiwit taun 1798 nganti 1844 nglambangake panglumpukan Israel rohani, nanging uga nglambangake madegé sawijining padaleman suci.

Marang Panjenengane, kang padha sowana kaya marang watu urip, kang satemene ditampik déning manungsa, nanging pinilih déning Allah lan aji banget, kowé uga, kaya watu-watu urip, padha kaedegaké dadi griya rohani, dadi imam-imam suci, supaya nyaosaké kurban-kurban rohani, kang karsa ditampi déning Allah lumantar Gusti Yesus Kristus.

Mulané uga katetepaké ana ing Kitab Suci: Lah, Ingsun nglèthèkaké ana ing Sion sawijining watu pojok kang utama, kang kapilih, aji; lan sing sapa pracaya marang Panjenengané ora bakal kawirangan.

Mulané, tumrap kowé sing padha pracaya, Panjenengané iku aji banget; nanging tumrap wong-wong sing ora manut, watu kang ditampik déning para tukang yasa, watu iku uga kang wus dadi watu pojok kang utama, lan watu sandhungan, sarta karang kang njalari wong kesandhung; yaiku tumrap wong-wong kang kesandhung marang pangandika, awit padha ora manut; lan tumrap iku uga wong-wong mau wus katetepaké.

Nanging kowé iku umat kang pinilih, imam-imam karajan, bangsa kang suci, umat kagungané piyambak; supaya kowé martakaké kaluhuran Panjenengané kang wus nimbali kowé metu saka pepeteng mlebu ing pepadhangé kang nggumunaké: kang biyèn dudu umat, nanging saiki wus dadi umaté Allah; kang biyèn durung nampa sih-rahmat, nanging saiki wus nampa sih-rahmat. 1 Petrus 2:4–10.

Padaleman suci sing diadegaké wiwit taun 1798 tekan 1844 nyakup sawijining golongan sing “katetepaké” kanggo ora manut. Pambangkangé kawedhar sajroning panolaké marang “pitu kaping,” “watu pojok,” “watu kang ditampik déning para tukang yasa,” yaiku “watu sandhungan” lan “watu sing njalari wong kesandhung.”

Golongan sing “kapilih déning Allah,” ngakoni “watu” sing wis “ditampik déning manungsa” minangka “watu urip,” lan minangka “watu” sing wis “kapilih déning Allah, lan” “aji.” Sing “kapilih déning Allah,” “bangsa pilihan,” ing “jaman biyèn” “dudu sawijining umat, nanging” banjur dadi “umaté Allah.” Nalika Allah nglumpukaké loro teken mau, Panjenengané ngirid wong-wong mau metu saka ing antarané “bangsa-bangsa kapir.” Wong-wong mau bakal dadi umat kagungané nalika Panjenengané nyawijèkaké loro bangsa mau dadi siji sajroning patang puluh nem taun wiwit 1798 nganti 1844.

Mung ana siji dhasar, lan dhasar iku yaiku Gusti Yésus Kristus, nanging “watu sandhungan” kang dadi dhasaré sajarah sing katampik déning wong-wong sing ora manut, yaiku pitung wektuné Musa. Nalika “pitung wektu” iku katampik ing taun 1863, iku minangka katampiking Gusti Yésus Kristus.

Panganggep dongeng sing nyimpulaké yèn panyucekan papan suci sing diwiwiti tanggal 22 Oktober 1844 iku minangka kawujudan mung saka ramalan rong éwu telung atus taun waé, nengenaké sawijining papan suci kang kosong, papan suci tanpa inang, karajan tanpa warga. Ora ana ancas kanggo papan suci sing diparingaké déning ilham, kang luwih dhuwur kautamané, tinimbang apa sing Gusti Allah ngandika minangka ancasé papan suci iku.

Lan padha damelna Aku papan suci, supaya Aku bisa manggon ana ing satengahé wong-wong mau. Pangantasan 25:8.

Ing Kitab Suci, papan kasucene Gusti Allah tansah digandhengake karo umat kagungane Panjenengane, yaiku bala pasamuwan. Loro tekené Ezekiël, sing diidentifikasi minangka rong bangsa, kudu dadi bangsa siji, lan papan kasucene Gusti Allah bakal ana ing satengah-tengahé wong-wong mau. Nggambarake pitakonan ing ayat telulas saka Daniel woluh kanthi salah, supaya ndhelikake apa sing sajatine ditakokake dening pitakonan iku, ing wektu sing padha uga ateges nampik “wong suci tartamtu” ing ayat telulas, sing kaparingan pitakonan supaya mangsuli pitakonan kasebut.

Banjur aku krungu ana sawijining wong suci matur, lan wong suci liyane ngandika marang wong suci kang tartamtu iku, kang lagi matur mau, “Nganti pira suwéné wahyu mau bab kurban saben dina, lan panerak kang ndadèkaké kasirnan, nganti panggonan suci lan bala tentara padha kaparingaké kanggo diinjak-injak?” Lan dhèwèké ngandika marang aku, “Nganti rong èwu telung atus dina; sawisé iku panggonan suci bakal disucekaké.” Daniel 8:13, 14.

Makhluk swarga kang ditakoni pitakonan iku sinebut “sang suci tartamtu,” lan ungkapan mau dijarwakake saka tembung Ibrani “Palmoni”, kang tegesé juru ngétung kang nggumunaké, juru ngétung prakara-prakara rahasia. Ing wacana iku, kang dadi pilar utama lan dhasar Adventisme, Kristus nglambangaké sarirané piyambak minangka juru ngétung kang nggumunaké. Panjenengané nindakaké mangkono pas ing papan nalika Panjenengané mratélakaké sesambungan antarané wangsit wektu kang paling dawa ing Kitab Suci lan uga wangsit wektu rong èwu telung atus dina. Wangsit wektu kang paling dawa iku yaiku sumpahé Musa, yaiku pitung mangsa ing Imamat rong puluh enem. Iku wangsit kang nandhani panyebaran lan pangawulaning loro-loroné brayat Israèl, kang katandhani minangka “bala” kang bakal katindhès ana ing ayat telulas, déné ayat patbelas nandhani wangsit bab katindhèsé pasucèn. Loro-loroné wangsit mau kawujud ing tanggal 22 Oktober 1844, sawisé randha saka Sarfat nglumpukaké loro teken kanggo geni kagungané utusan prejanjian.

Nalika Adventisme nampik kayektèn kang sapisan dhéwé bab wektu kenabian, kang para malaékat mimpin William Miller supaya mangertèni, wong-wong mau ndadèkaké awaké dhéwé wuta. Ing taun 1856, lumantar wolung artikelé Hiram Edson, Palmoni nyoba nambahi pepadhang bab pitung mangsa, nanging tanpa kasil. Wong-wong mau nampik pesen marang Laodikia, lan nampani limang pratandha ganas saka Laodikia, mangkono iku padha ngenali awaké dhéwé minangka limang prawan bodho.

Suwidak lima taun ing Yesaya pitu, kang nandhani 742 SM, 723 SM, lan 677 SM ing wiwitane, kaulang maneh ing sajarah pungkasan 1798, 1844, lan 1863. Sajarah pungkasan iku dilambangake déning panglumpukane rong teken ing Yehezkiël bab telung puluh pitu, lan randhané Sarepta (kaya kang kasebut ing basa Yunani Prajanjian Anyar), yaiku sajarah nalika Allah netepake sesambetan prajanjian karo Israel rohani ing Yehuda rohani (tanah kamulyan) sajrone sajarah karajan kaping enem saka wangsit Kitab Suci. Sajarah iku,

minangka pungkasaning wangsit suwidak lima taun, uga nggambarake wiwitane kéwan bumi ing Wahyu telulas. Ing wiwitane karajan kaping enem saka wangsit Kitab Suci, panyawijine rong teken nggambarake pungkasaning karajan kaping enem saka wangsit Kitab Suci. Sajarah iku ngemot sajarah sing sajajar saka sungu Protestanisme lan sungu Republikanisme.

Miturut tetembungan pitedah, sawijining kakuwasan, utawa sungu, utawa bangsa, utawa karajan, utawa ratu, utawa sirah iku lambang-lambang sing bisa saling nggantèkaké, gumantung marang konteks panganggoné. Kabèh lambang iki uga nuduh marang loro kayu sing déning Ezekiel diidentifikasi minangka loro bangsa. Ing wiwitaning sajarah pitedah kéwan bumi, sungu Protestan diklumpukaké dadi siji bangsa, utawa siji sungu. Ing pungkasaning sajarah sing padha mau, sungu Republik bakal manunggal karo sungu Protestantisme murtad kanggo mbentuk siji bangsa. Bangsa iku bakal dadi gambar tumrap kéwan segara ing Wahyu telulas. Miturut logika, manawa kita nampik nyumurupi paseksèn bab paukumaning ipat-ipat saka pitu mangsa (sing ditindakaké marang loro omah Israel literal), mesthi kita ora bakal bisa nyumurupi kepriyé loro omah literal Israel kuna iku dadi bangsa Israel rohani ing taun 1844. Manawa kita ora bisa nyumurupi sajarah iku, kita temenan babar pisan “ora ngerti apa-apa” ngenani carané sajarah iku ing wiwitaning Amerika Sarékat nandhani sajarah ing pungkasan, nalika sungu Republik mbalèni prosès panglumpukan lan panyawijèn sing wis digambaraké ing wiwitan lumantar sungu Protestan.

Kita bakal nerusaké nimbang kayekten-kayekten iki ing artikel sabanjuré.